

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Vidéken „ 9 K., „ 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Gyarmathy-palota, földszint az udvarban.

A képviselőház ülése.

Meg van a kompromisszum.

Az éjszakai tanácskozás iránti érdeklődés ma nagyobb számban hozta össze a képviselőket. Az ülés előtt élénken beszéltek meg az agyonmódosított paragrafusokat és különösen a néppárton nem nagy lelkesedéssel fogadták azokat. Végül is mindenben megnyugodtak és a Ház az összes szakaszokat a megállapított módosításokkal elfogadta.

Kabós Ferenc alelnök negyed tizenegy óra után nyitja meg az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Mihályi Péter jegyző jelenti, hogy sem az indítvány-, sem az interpellációskönyvben újabb bejegyzés nincs.

Mocsary Sándor, a közgazdasági bizottság elnöke, a borvámklauzula eltörlését kérő kérvényeket terjeszti elő.

Ferrer a Házban.

Huszár Károly személyes kérdésben szólal fel. Feleleveníti, hogy tegnapi beszéde alatt, amikor azt mondta, hogy Ferrert Spanyolország törvényei alapján királygyilkosságra való felbujtásért ítélték halálra, Székely Aladár közbekiáltotta: „Nem igaz! Hazugság!” Allitásának igazolására felolvassa azt a forradalmi manifestumot, amelynek alapján elítélték Ferrert és azután felolvassa Székely beszédét, amely Ferrert dicsőíti. A néppárt nevében

tiltakozik az ellen, hogy ilyen szabad gondolatokkal inficiálja a bírói kart. (Helyeslés a néppárton.)

Sándor Pál: Papok tették tönkre ezt az országot. (Mozgás.)

Következik a napirend: a perrendtartás.

A 23. §-nál
Polónyi Dezső nyújt be módosítást, amelyet a Ház elfogad.

A 29. §-nál
Székely Ferenc igazságügyminiszter indokolás nélkül benyújtja az éjszakai tanácskozáson megállapított módosítást.

Kelemen Samu elfogadja a módosítást, de kéri a minisztert, hogy sürgősen nyújtsa be a tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslatot. (Helyeslés.)

Polónyi Géza gondoskodást kíván arról, hogy az osztrákok ne bujhassanak ki a törvény alól.

Székely Ferenc igazságügyminiszter megígéri, hogy ez meg fog történni. (Helyeslés.)

A Ház a §-t az igazságügyminiszter módosításával elfogadja.

A 31. §-nál
Székely Ferenc igazságügyminiszter visszavonja a tegnapi benyújtott módosítást és az éjszakai tanácskozáson megállapított új szöveget terjeszti be.

A Ház az új szöveget hozzászólás nélkül elfogadta.

A 32. §-nál
Székely Ferenc igazságügyminiszter

szintén nyújt be pótlást, amelyet hasonlóan elfogadnak.

A 37. §-nál
Preszly Elemér kiegészítésül ajánlja, hogy a vasuti kártérítési pörököt is ott lehessen pörölni, ahová küldik az árut, vagy ahol földadták.

Plósz Sándor előadó utal arra, hogy a vasuti kártérítési pörökben az illetékeséget a berni egyezmény állapítja meg, ezért a módosítás nem fogadható el.

A 45. §-nál
Székely Ferenc igazságügyminiszter ugyancsak az éjszakai tanácskozáson megállapított módosítást ajánl.

A Ház elfogadja a szakaszt a módosítással együtt.

A többi szakaszhoz nem szólalnak föl és a Ház vita nélkül megszavazza azokat.

A 94. §-nál
Novák János nem helyesli az ügyvédi kényszer a váltópörökben. Az igazságügyi bizottság javaslatával szemben az eredeti szöveg elfogadását ajánlja.

Várady Zsigmond védi az igazságügyi bizottság álláspontját, mert ügyvédi kényszer nélkül a zugirások szabadon garázdálkodnának.

Sághy Gyula az eredeti javaslat mellett érvel. Nem minden váltópörben kell ügyvéd. A zugirások ellen úgy lehet védekezni, hogy személyes meg nem jelerés esetében csak ügyvéd képviselheti a feleket. (Helyeslés balról.)

Legszebb Férfikalapok Feketésénél.

A polgármester bókja.

Nemsokára ünnepe lesz a magyar művészetnek. A Nemzeti Színházban Constantin Abbé-t fogják játszani s az előadás keretében a magyar színészet színe-java veszi majd körül szeretetével és hódolatával a legnagyobb, élő, magyar színészt: Ujházi Edét, aki negyven éves működésének évfordulóját ünnepli. A jubileum bizonyára méltó lesz a mester művészetének nagyságához, mert részt kérbelőle az egész magyar közönség, amely Ujházinak felejtethetetlen percekét köszön.

A készülő jubileum alkalmából művészkörökben természetesen sok szó esik mostanában a mesterről. Sorra felelevenítik azokat az eseteket, amelyeknek az ő ragyogó jókedve adja meg a zománcát.

Ezek közül való ez az apróság is, amely különben azért érdekes, mert tényleg — megtörtént.

Ujházi vagy öt-hat évvel ezelőtt a pozsonyi színházban vendégszerepelt. Legjobb szerepét játszotta a pozsonyi közönség valósággal uszott s a gyönyörűségben.

A vendégszereplés utolsó estéjén a város lakomát adott a mester tiszteletére. Az asztalfőn Ujházi Ede, tőle jobbra Brolly Tivadar dr. pozsonyi polgármester ült. Már vége volt a hivatalos tósztozásnak, fesztelen hangulat lebegett a fehér asztal fölött s a polgármester egy barátságos koccintás után így szólott a kitűnő művészhez:

— Milyen sajtáságoosan oszlanak meg a képességek egyugyanazon familiában! Lásza, kedves mester, én még ismertem az ön édes atyját. Gondolom, husz esztendő-

vel ezelőtt vendégszerepelt itt nálunk. Derék, jóra való ember volt, de csapnivalóan rossz színész. Rettenetesen kifütyölték. Ön ellenben, a fia, a legnagyobb magyar művész, a kivel a gondviselés megajándékozott bennünket.

Ujházi csöndesen bólintott a fejével.

— Hát hiszen bizonyos, hogy derék ember volt a megboldogult. Az is igaz, hogy fogalma se volt a színészkedésről. De ez nem is csoda, hiszen egész életében mindig csak recepteket irt. A szegény édes apám ugyanis doktor volt Debrecenben. A kit itt husz évvel ezelőtt kifütyölték, az bizony, mi tagadás benne, én voltam.

Mondani se kell, hogy a mester szavai után diszkrét nevetés következett s a polgármester ezután nem kockáztatott meg többé semmiféle megjegyzést.

Halász Nándor

óra, ékszer- és ezüstnemű üzletében

Vásároljunk Pontosan járó órákat

Debreczen, Piac-utca, közvetlen a Nagytőzsdével szemben levő barakban.

Polónyi Géza szintén az eredeti javaslat mellett foglal állást.

Székely Ferenc igazságügyi miniszter utal a 31. §-ra, amely kizárja a visszaéléseket. Az igazságügyi bizottságban hosszú vita volt, amelynek folyamán belátta, hogy a módosítás helyes.

Kellemen Samu: Ez nem az ügyvédi költségek kérdése. A váltó igen súlyosan formai dolog, amelynek legkisebb hibája értéktelenné teszi azt. Ezért kell az ügyvédi képviselőt.

Novák János: Ez az ügyvédi érdeke!

Kellemen Samu: Ez a kisemberek érdeke. Az igazságügyi bizottság javaslatát fogadja el.

Nagy Emil: Az eredeti javaslatot védi. A váltóeljárás a hibás, hogy alperes nálunk váltóper nem tud megnyerni. Ezt kell első sorban reformálni, így egyáltalában felesleges az ügyvédi képviselőt.

Hantos Elemér helyesli az ügyvédi képviselőt kényszerét. A passzív váltói képességet kelle megsemmisíteni. Amíg egyrészt a paraszt váltóképességét akarjuk megszorítani, másrészt azt mondjuk, hogy jobban ért a váltóügyhöz.

Novák János: Nem paraszt, polgár! (Derűtlenség.)

Hantos Elemér: A jogi kérdések tömege miatt az igazságügyi bizottság javaslatát fogadja el.

A szavazásnál a mellette és ellene szavazók száma annyira egyenlőnek látszik, hogy az elnök elrendeli a szavazatok megszámlálását.

Meglehetősen izgatottan folyik a megbeszélés, mert a munkapárt hirtelen behozott egy csomó képviselőt, akik azt sem tudták, hogy miről van szó, mégis fölálltak.

Elnök kihirdeti, hogy az igazságügyi bizottság javaslata mellett 96, ellene 59 szavazat esett. Ezután az ülést tíz percre felfüggeszti.

Ezután még **Batthyány Tivadar** gróf szólott hozzá a 135. szakaszhoz, amelyet változtatásul elfogadtak. Az ülés végén interpellációkra került a sor.

Kegyelem a horvát felségsértőknek. A király kivánságára Pribicevics Ádám és társai ellen a felségsértés miatt folyamatba tett ügyet beszüntették. Ezzel a nagy port fölvert ügy végleg lekerül a fórumról. Együttal eltörlődik a kormány horvát és szerb hívei között való ellenségeskedés is.

A tiszántuli ref. egyházkerület őszi közgyűlése. A főiskola ügyei.

A kollegiumi takarékpénztár.

— Második nap. —

A tiszántuli református egyházkerület tegnap folytatta kedden megkezdett őszi közgyűlését dr. Eröss Lajos püspök és gróf Dégenfeld József főgondnok elnöklété alatt. Ez alkalommal jobbra a főiskola ügyeivel foglalkoztak, amelyek közül egyik legfontosabb a kollegiumi takarékpénztár létesítésének kérdése volt, de erre vonatkozólag **György Endre** halasztási indítványát fogadtak el szótöbbséggel.

A tárgysorozat folytatása.

A közgyűlést kevéssel kilenc óra után nyitotta meg gróf Dégenfeld József világi elnök. A közgyűlés újból megszürette az 1848. évi XX. törvények végrehajtását. Elhatározta az egyházkerület, hogy felir a konventhez az özvegyek és árvák gyámsegélyének felemelése érdekében. **György Endre** lehetetlen helyzetnek tartja azt, hogy ezek a segélyek továbbra is ilyen kis összegben tartassa ak fenn.

Egyházkerületi levéltárnokká dr. **Kun Bélát** választották meg, aki a hivatali esküt mindjárt le is tette. A debreceni egyházmegye javasolta, hogy a tisztviselők 10—10 évenként választassanak. A kerület az eddigi élethossziglan való választás mellett marad. A lelkészeknek a vegyes házasságok körül való eljárásra vonatkozó szabályrendeletét elfogadják. Az előadói jelentés szerint az ököritói szerencsétlenség részére gyűjtött alapítványi összeg 6639 koronát tesz ki. A Hegyi Mihályné-fele 8000 koronás kelengye alapítvány alapító levelét jóváhagyták. A missziói jelentés sikeres munkáról számol be.

A főiskola ügyei.

Igen fontos tárgya volt a közgyűlésnek a főiskola vagyoni fejlesztésének kérdése, amelyet a gazdasági albizottság nevében **Sass Béla** adott elő. Jelentésének során indítványozta, hogy az új számvevői szabályrendeletet mi hamarabb dolgozzák ki véglegesen s azt már 1911. január 1-én léptessék életbe.

Sulyok István nem fogadhatja el a javaslatot, mert az új szabályzat jóváhagyása és életbeléptetése felett egyedül az egyházkerületi közgyűlésnek van joga határozni s semmi esetre sem bizza azt az igazgatótanácsra. Hasonló nézetben volt gróf **Dégenfeld József** is, mire a **Sass Béla** indítványát mellőzték.

A kollegiumi takarékpénztár.

A „Kollegiumi és Egyházkerületi takarékpénztár” felállítására vonatkozólag a kiküldött hetes bizottság elaboratumot terjesztett elő a következő határozati javaslattal:

1. Egyházkerületi közgyűlésünk utasítja a főiskolai gazdasági tanácsot, hogy a „Kollegiumi és Egyházkerületi Takarékpénztár, mint Részvénytársaság” vonatkozólag a szentes alapszabálytervezetet dolgozzon ki, a fenti evek gondos figyelembe vételével, különös tekintettel arra, hogy a tervezett pénzügyi üzleti menetének feltételei szolidaritása minden irányban biztosítva legyen; és hogy a pénzügyi tervnek az egyházkerülethez és a főiskolához való jogi viszonya, minden komplikációtól menten, egyszerűen és világosan szabályoztassék. Az elkészítendő alapszabály-tervezetet vizsgáltsa felül két budapesti bankszakértővel és azok véleményeivel együtt terjeszse a főiskolai igazgatótanács utján az 1911. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés elé.

2. Felkéri az egyházkerületi közgyűlést és méltóságos egyházkerületi elnökséget arra, hogy tegyen tájékoztató lépéseket a gimnáziumi államsegély tekintetében és azok alapján a főiskolai igazgatótanács utján a tavaszi egyházkerületi közgyűlést ez irányban informálni sziveskedjék.

A kérdés körül nagy vita fejlődött ki. **György Endre** halasztási indítványt tesz s javasolja, hogy a közgyűlés várja be az ügy tanulmányozására kiküldött hetes bizottság munkálatainak befejezését.

Dr. Körössy Kálmán a takarékpénztár létesítése érdekében szólalt fel. Elismeréssel adózik azoknak, akik az ügygel olyan behatóan foglalkoztak s az elaboratumot készítették, bár azt nem teszi mindenben a magáévá. Az a kérdés elsősorban is, hogy belemennek-e az egyházkerület a kollegiumi takarékpénztár felállításába? Ha a főiskola jövedelem-forrásait nem gazdagítják, megakad a kollegium fejlődése. Ezt a fejlődést azonban nemcsak megátolni, hanem még kockázatosni sem szabad s így aztán komolyan előtérbe kerül a takarékpénztár ügye. Véleménye szerint az egyházi vagyont nem lesz veszélynek kitéve, ha az alapszabályoknál a forma megválasztásánál a kellő óvatossággal járnak el. Kijelenti még azt, hogy a kollegiumi takarékpénztárnak nem az lesz a célja, hogy jövedelmeit határtalanul növelje s így nem fog belemenni a kétéves üzletbe. A közönség is nagyobb bizalommal fordul majd hozzá s módjában lesz így prima üzleteket kötni. Véleménye szerint két forma kínálkozik a megoldásra: a részvénytársasági — ami mellett az elaboratum foglal állást — és az egyéni cég formája. Beszédét azzal végzi, hogy fogadja el a közgyűlés a hetes bizottság javaslatát a kiegészítéssel, hogy ne csak részvénytársasági, hanem az egyéni cég formájára dolgozzák ki a javaslatot.

Domahidy Elemér nagy veszedelemnek tartaná azt, hogy ha a kollegium vagyónak csak egy krajcárját is rizikónak tennék ki. Nem csak a fokozott veszélyt, hanem a legkisebb veszélyt is kerülni kell — ugymond — akkor, mikor a kollegium pénzéről van szó. A kollegium most is köztudomás szerint pénzügyi krízis előtt áll s ez a terv a válságot még inkább súlyosbbitaná. A takarékpénztárnak ab óvó ellene vagyok — mondotta. A határozati javaslatnak azonban az államsegély felvételére vonatkozó pontját nem módosítással elfogadta.

Roviden hozzászóltak még a kérdéshez: **Bary József** és **Szele György**, míg hosszabban beszélt **dr. Jászay Viktor**, **Uray Géza** a takarékpénztár szükségessége

Csuz, köszvény, reuma,

Kitüntetve a Bécsi, Párisi, és Londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

ellen legjobb háziszser a híres 1306

KIRÁLY BALZSAM!

Hatása némely esetben meglepő, a mennyi en gyakran idülttobb e eteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy nagy üveg ára 2 kor. teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENC gyógyszerárában

Kossuth-u. 8. Kölcsonös Segélyező-Egylet új 2 emeletes palotájában.

POLITIKAI HIREK.

Balogh Jenő államtitkár. Az államtitkár-jelöltek száma a közoktatásügy számára megint gyarapodott. Megbízható forrásból jelentik, hogy **Balogh Jenő** udvari tanácsos, egye emi tanár lesz az új államtitkár. Kinevezésével azonban várnak addig, míg egy mandátum is megüresedik, amelyet **Balogh Jenő**nek szánt a kormány. Parlamenti körben ezt a jelölést megelégedéssel fogadták.

Ágytollat fertőtlenítve

tisztít

Hatvan-utca 11. sz.

Telefon 323.

Széchenyi-utca 42.

Csapó-utca 28. sz.

Díjtanulmány és hazaszállítás!

Krabéczy.

mellett érvelt. Végül György Endre élt a zárszó jogával.

Az elnök ezután berekesztette a vitát s elrendelte a szavazást György Endre javaslati indítványára, amelyet 45 szóval 26 ellenében el is fogadtak.

Gróf Degenfeld József ekkor a közgyűlést, az idő előrehaladottságára való tekintettel bezárta. Délben dr. Eröss Lajos püspök és gr. Degenfeld József főgóniok bankettet adtak a Royalban, a közgyűlési tagok tiszteletére.

A délutáni tanácskozás.

Délután 4 órakor folytatták a tanácskozásokat s tárgyalták a főiskola ügyeit. Napirend előtt gróf Degenfeld József elnök felolvasta a kabinetiroda választ az elküldött üdvözlő táviratra. A sürgöny szövege az:

Ő császári és apostoli királyi felsége, a tisztántuli református egyházkerület közönségének rendezés őszi közgyűlése alkalmából nyilvánított s Méltóságod által meleg szavakkal tolmácsolt hódolatát őszinte köszönettel elfogadni méltóztatott. Kabinetiroda.

Sass Béla előadó felolvasta a jelentéseket az Andaházy-Szilágyi-intézet tervbe vett építkezésének ügyéről, valamint a theológiai, jogi és bölcsészeti akadémia beléletéről.

Majd előterjesztést tett a Nagy József alapítványi bizottságnak arról a határozatáról, mely szerint az ösztöndíjat Papp József végzett hittanhallgatónak ítéltek oda. Köszönetet mondtak Debrecen városának azért, amiért az akadémiai internátus részére évi ötezer K segélyt szavazott meg. Egyszersmint felhívták a gazdasági bizottságot, hogy az akadémiai internátus létesítésére a tavaszi egyházkerületi közgyűlésre javaslatot nyújtson be. Dr. Tóth Károly jogtanárt, a folyó tanév második felére külföldi tanulmányut céljából szabadságot kaptak.

Uj tanszék felállítás.

Elhatározták, hogy a következő: 1911-1912. tanévre a bölcsészeti fakultáson rendszeres magyar történelmi tanszéket állítanak fel s a pályázatot ennek betöltésére 1911. márc. 1. határidővel kiírják; a választást a tavaszi egyházkerületi közgyűlésen ejtik meg. Egyszersmint elhatározták azt is, hogy megkeresik a debreceni egyházközösséget az iránt, hogy a színtén e célra megszavazott 100 ezer koronát folyósítsa, vagy annak öt százalékos kamatát fizesse be. Ugyancsak támogatás végett intéznek átiratot Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságához is.

Dr. Balogh Ferenc tanár lemondása.

Dr. Balogh Ferenc theológiai tanár nyugdíjaztatását kérte az egyházkerületi közgyűléstől. Dr. Balogh Ferenc 45 évét töltötte el a főiskolán, mint tanár s ez alatt a hosszú idő alatt nagy szolgálatokat tett, úgy az egyháznak, mint a főiskolának. Irodalmi munkásságát a külföld is elismeréssel honorálta. Az igazgatótanács a kiváló tanférfit igyekezett lemondásának megállítására bírni. Dr. Balogh Ferenc azonban agkorára való tekintettel megmaradt előbbi elhatározása mellett.

Dr. Márk Ferenc őszinte sajnálatát fejezte ki a dr. Balogh Ferenc távozása miatt, aki egy emberöltőn keresztül hasz-

nos, nagy értékű munkásságot fejtett ki. Hivatkozok nagy érdemeire s kéri, hogy ezeknek elismerését a jegyzőkönyvben örökítsék meg.

Dr. Eröss Lajos püspök szintén méltányolja és kiemeli a dr. Balogh Ferenc értékes s hosszú működését. Kijelenti azonban, hogy dr. Balogh Ferenc még sem válik meg véglegesen a főiskolától, amennyiben ígéretet tett neki, hogy ezután is tart speciális kollegiumokból előadást s mint főiskolai levéltárnok folytatni fogja irodalmi munkásságát.

Dombi Lajos kéri, hogy azt is vegyék bele a jegyzőkönyvbe, hogy ez a kitűnő professzor még olyan hosszú s eredményes mult után is szolgálatokat kíván tenni a főiskolának és egyháznak.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel járult hozzá ezekhez az indítványokhoz s zajosan megéljenzte az ősz tanárt.

Több kisebb fontosságú ügyet intéztek el még ezután.

Képzőművészeti kiállítás.

Szinyei Merse Pál.

A kiállítás katalógusa.

Városunk közönsége nagy érdeklődéssel fogadja a helvi sajtónak a kiállításra vonatkozó híradásait s megállapítható, hogy azok általános megnyuvást keltenek. Az inteli encia szívesen veszi tudomásul, hogy ideai kiállításunk valóságos kulturális esemény számba fog menni rendkívüli gazdagsága folytán s türelmetlenül várja a megnyitás napját.

A kiállításnak nem egy szenzációt keltő darabja lesz. Erről a közönség a kirakatokban elhelyezett gyönyörű fotográfiákból is meggyőződést szerezhet. Kétségtelen azonban, hogy a clou-t ezuttal József kir. herceg szobra mellett Szinyei Merse Pál „Mezőn” című gyönyörű tájképe fogja képezni, melynek boldog tulajdonosa a Borsod-Miskolci Múzeum.

Szinyei Merse Pál világtörténelmi jelentőségét ma már az egész művelt világ elismeri. Az agg mester a sors kedvezése folytán életében érte meg azt a teljes elismerést, mely a művészeknek rendszerint holtuk után szokott kijutni. Képei, ha volna, mesés áron kelnének el. Az ideai Szinyei-kiállításon például, Münchenben, 40-50 000 márkán keltek el művei s azokat három nap alatt kapkodták szét. Ugyanakkor a régens herceg, Luipold, mesterünk tiszteletére szertartásos udvari ebédet adott, melyen az egész kir. család, a nápolyi királyné, az orleansi herceg, az egész diplomácia, a bajor kormány, a tábornoki kar és az összes főhatóságok vettek részt. A régens herceg pohárköszöntővel tüntette ki Szinyeit, kit az ebédnél baljára ültetett. Alig egy pár hétre rá Vilmos császár adományozta mesterünknek a német birodalmi aranyérmét.

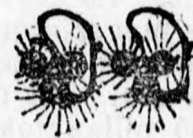
Ennek a Szinyei Merse Pálnak, nemzetünk büszkeségének, a plein-air uttörőjének, fog egyik derült, örökszép alkotásában közönségünk gyönyörködhetni.

Másik nevezetessége ezuttal a kiállít-

tásnak a katalógus, mely merész, de nagyon életrevaló, sőt föltétlenül dicséretes ujjtással készült. Ez a katalógus ugyanis nem közönséges tárgymutató, hanem könyv, értékes olvasmányokkal, gyönyörű illusztrációkkal. Előszavát Molnar Viktor államtitkár írta, „Művészetünk nemzeti hivatása” címen. Cikkeket írtak: Alexander Bernát (Régi és új művészet), Lyka Károly (Hogyan kell műtárlatot nézni), K. Gy. (A művészet célja), dr. Lázár Béla (A plein-air), Kéző Kovács László (Beszélgetünk a művészetéről). Előre is ajánljuk a közönség figyelmébe ezen rendkívül érdekes szakcikkeket. Ezekon kívül a katalógusban 32 kiváló illusztráció van (1906-ban csak 24 volt) s így az mint könyv is, bármely könyvtárban helyet foglalhat.



Teljes bizalommal!
Legolcsóbban!
Menyasszonyi ékszereket!



Löfkovits Arthur
és Társa

184

magyarország



legnagyobb
órás ékszerész
üzletében vásárolhatunk.

VÁROSHÁZA.

Haltenyésztés állami támogatással.

Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter érdekes leiratot intézett a város közönségéhez, a melyben figyelmét felhívja a halgazdaságok létesítésére. A hal igen olcsó és jó táplálék és ha a város, vagy esetleg magánosok halgazdaságot óhajtanak létesíteni, az állam részéről a legmesszebbmenő anyagi támogatást helyezi kilátásba a miniszter.

Miután a halgazdaságok létesítésére a miniszter az 1912. évi állami költségvetésbe több milliót vesz, felhívja a várost, hogy jelentse be idejekorán, akar-e halastavat létesíteni és van-e erre alkalmas területe? Debrecen városának számos tava van, amelyeket ki kellene mélyíteni, esetleg csatornákkal összekötni és mindjárt alkalmasak a haltenyésztésre.

A hortobágyi pusztán is legalább 3000 holdnyi területű alkalmas tófenék van, csak a vizet kellene rávezetni.

Legszebb menyasszonyi ékszerek, legjobb órák gyönyörű ezüstneműek

legszolidabb alapon álló új órák, ékszerüzletében

Sándor Ármin

Debrecen Piac-u 41.

(Dréher söresarnok mellett). Telephon 872 sz.

* Eddig nem létezett olcsó árak! *

Mémlő-választás. Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsnok, Hufilász Kázmér, a lótenyésztési bizottság elnöke és Reitz János főállatorvos Székesfehérvárra utaztak, a hol a város részére mémlővet választanak.

Miniszeri leiratok. A belügyminiszter leirt a városhoz, hogy a Nagyerdő csatornázására és a ref. internátus javára megszavazott segélyről szóló közgyűlési határozatokat jóváhagyta.

Crippent fölakasztották.

A feleséggyilkos utolsó percei.

Crippent, a londoni feleséggyilkos orvost — mint egy londoni távirat jelenti — ma reggel felakasztották. A gyilkos, aki olyan ördögi módon tette el láb alól feleségét s azután Miss Le Neve Etellel, a kedvesével megszökött, már megbűnhődött szörnyű tettéért s egy londoni távirat azt is jelenti, hogy az utolsó pillanatokban magába szállott és bevallotta, hogy ő gyilkolta meg a feleségét.

Tegnap délután még megengették Le Neve Etelnek, hogy meglátogathassa. Ekkor tudta meg a bűnös ember, hogy atyja, akit ő támogatott, az utóbbi időkben nyomorgott és éhezett s a napokban meghalt. Ez az eset mély hatást tett Crippenre, akinél Le Neve Etel egy óra hosszáig időzött, ami nagy dolog Angliában, mert ott attól a pillanattól fogva, amikor a büntető törvényszék elnöke kimondta a halálos ítéletet, látogatót nem fogadhat az elítélt, mintha atyafisága se lenne többé. Ellátása szigorú, oszupán kenyeret és vizet kap. Bűnhődése már ekkor megkezdődik, ismeri kivégeztetésének időpontját, számlálhatja a napokat, órákat és percekét.

Crippen doktornak volt ideje elmélkedni, mert három hosszú hét jutott neki az elítéltetéstől az akasztásig. Ez alatt az idő alatt emlékiratait írta meg a gyilkos orvos, ami szintén szokatlan dolog. Nem igen történt még meg Angliában, hogy a halálraítélt így érintkezhessek a közönséggel.

Néhány lépés csak és ott a bitó. A míg ez a rövid ut tartott, Crippen is — mint valamennyi elítélt — megtanorodott, hátrált, úgy, hogy a hóhérlégényeknek kellett nőgatni.

A feketébe öltözött, fehérnyakkendő s hóhér két méternyire állott a bitótól, ott várta emberét. Abban a pillanatban, amidőn mellé ért, hurkot vetett Crippen nyakába, szelíden a bitó alatt lévő súlyos deszkára vezette s hirtelen félrelépte a deszka rekeszt s az elítélt a zsinagra akasztva lezuhant a nyílásba, ahol addig marad, míg a halál teljes bizonyossággal be nem következik.

Fekete lobogó.

Az óriási tömeg a börtön körül izgatottan leste a kivégzés pillanatát. Angliában ugyanis az a szokás, hogy abban a pillanatban, amikor a kötélre akasztott test lezuhan a mélységbe, felhúzzák a fogházra a fekete lobogót, ami azt jelenti, hogy a kivégzés tényleg megtörtént.

A tömeg szóltanul, némán vett tudomást a kivégzésről s azután ment mindenki a dolgára, mialatt Crippen ott a mélyedésben elvégezte haláltusáját.

Az akasztás.

Angliában nem csinálnak olyan nagy ceremóniát a kivégzésből, mint nálunk.

Ezer meg ezer kíváncsi ember volt a fogház körül, de bent a kivégzési aktusnál, amelyet a börtön udvarán végeztek, nincs más jelen, mint az igazgató, egy skeriff, egy orvos, egy pap, két porkoláb és a sajtonak egy képviselője.

A börtön papja tíz perccel az akasztás előtt lépett be Crippen cellájába, ahol négy szemközt maradtak. Elénekeltek oda-bent a halottas éneket, mialatt szakadatlanul kongatták a börtön lélekharangját. Ezután Crippen a pap által támogatva kilépett a cellából. Ebben a pillanatban két porkoláb fekete fát volt borított a fejére.

Nyiregyházi huszárok ügye a képviselőházban.

Válasz az interpellációra.

Budapest, nov. 23.

Országos feltűnést keltett az az esemény, hogy 20 nyiregyházi huszár a nyáron megszökött az ezredétől, mivel az őrmesterük brutalitását tovább már nem tudták tűrni. A huszárok csak egyik hajdumegyei községig mentek s ott önként jelentkeztek a csendőrségnél. Ezzel csak azt akarták elérni, hogy jogos s eddig meghallgatásra nem talált panaszaiikkal a hadvezetőség is foglalkozzon.

Az ügyet Huszár Károly képviselő tette szóvá a Házban s az interpellációra a képviselőház tegnapi ülésén válaszolt Hazai Samu honvédelmi miniszter. Beszédében kijelentette, hogy ezért vádakkal illetni a hadvezetőséget nem lehet.

Mindenütt és pedig igen gyakran fordulnak elő hasonló esetek. Itt is kiderült, hogy a szökést nem a túlzott fegyelem idézte elő, hanem pusztán egy őrmester brutalitása. Ezt az enyhítő körülményt tekintetbe is vették, a mennyiben a szolgálati szabályzatot megsértő katonákat öt évi börtön helyett csak két hónapi fogházra ítélték. *A brutális őrmesterre ellenben öt hónapi súlyos börtönbüntetést szabtak ki.* A Ház tudomásul vette a honvédelmi miniszter felvilágosításait.

SZÍNHÁZ.

Ma, csütörtökön, nov. 24-én szinre kerül:

Luxemburg grófja.

Operett 3 felv.

HETI MŰSOR:

Pénteken: Karenin Anna, színmű. C) bérl.

Szombaton: Balga szűz, színmű. A) bérl.

Vasárnap délután: Peleskei nótárius.

Este: Balga szűz, színmű.

A fehér rabszolganő. (Az Uranus-színház ujdonsága.) A mozgófényképszínpadok minden technikai tökéletessége s a mozgófényképszínpadok művészeinek izgalmas életet formáló játéka, a drámai szcení-

rozás mesteri munkája: mind ez a sok művészi kitalás egyesül egy amerikai mozgófényképfelvételben, amit a napokban mutatott be az Uranus-színház igazgatója. „A fehér rabszolganő”, ez a címe a szenzációs ujdonságnak, mely a társadalomnak a leánykereskedelem ellen folytott küzdelmét tárja a közönség elé. 800 méter hosszú és hét részből áll a képsorozat. A hatalmas művészfelvételt soha nem tapasztalt tetszéssel fogadta az Uranus-színház közönsége. „A fehér rabszolganő” ma utoljára látható az Uranusban. A mai előadások részletes műsorát alább ismertetjük.

Az Uranus-színházban ma utoljára látható a következő gazdag, új műsor:
1. Olaszországi lovagvárok. Eredeti felvételek. — 2. A his fiverek. Dráma. — 3. Pista lekési a vonatot. Bohózat. — 4. A „Parseval” katonai lézhajó Budapesten. Eredeti helyszíni felvételek. — 5. A fehér rabszolganő. Amerikai művészfelvétel. Ujdonság. Itt először bemutatva. — 6. Pali két tűz között. Bohózat. A 3-ik kép után szünet és reklamográf. Előad sok kezdete pontban 6, fél 8 és 9 órakor. Rendes helyek. Kedvezményes áru jegyek az I. és II. előadásra érve yesek. Legközelebbi új műsor pénteken. Ekkor kerül bemutatásra a P. raszt becsület. Verga világhírű n. p. drámája, Mascagni kis rő zenéjével. Ezenkívül teljesen új családi műsor.

A Zenekedvelők Köre első koncertje.

Gabrilovits Ossip hangversenye.

Finom, differenciálódott művészet jegyében folyt le a Zenekedvelők Köre e szezon első hangversenye. Most, amikor a művészetet egyedül a koncertszolgálatk nálunk, ize természetes, hogy a szokottnál is illusztrisabb közönség gyűlt össze tegnap este a Bika disztermeben.

A művész, kinek másolhatlan egyénisége min en nagyságával es hióájával belevette magát a lelkekbe, a legeredeibb s legkiválóbb zongoraművészek közé tartozik. Oroszország, mely már anyai csodáját küldte világra a zongorának, Richmaininoff mellett Gabrilovits Ossipban talalta meg a nyugati lelkekre különösen mélyen ható szláv melabunak mesteri kifejezőjét. Mig Richmaininoff, a szenvedélyesebb, viharosabb érzések zongora-költője, Gabrilovits a szétomló, impresszionista művészetet szereti.

Alig utánagondolható érzékenységgel bontozta ki előttünk Chopia preludeók szépségeit, az As dur, de kivált a tapsokra megismételt Des dur prelude felejthetetlenül vésődött emlékezetünkbe. Nem nagy es nem egyenletes nivóju tömeg zongoristája Gabrilovits, inkább inta művész, ki valogatott és testvér-publikumnak tud igazán nyonyorúságot szerezni. Mendelssont tulinomult bravurral játszotta, különösen otthonos volt a szláv zeneszerzőkben s ezeket (Scriabine Cserepnine, Smetana) nemcsak utolerhetetlen bjjal, hanem benső melegséggel, nemes pathosszal interpretálta.

Rendkívüli feltűnést keltett saját szerzeményeivel, melyek nem hatáskereső eladási kompozíciók, hanem finom, elmélyedő és szinte ritka, melódiagazdagságu művészlélek emanációi. A Melodia és a Caprice-burlesque, melyek a világ minden részébe utat találtak maguknak — felvillanyozták a művész rendkívül egyéni felfogásmódjával lassan megbarátkozott közönséget, mely most látszott megismerni Gabrilovitsot; vége-hossza nem volt a tapsnak, kihívásnak s a lelkesen éljenző közönségnek több ráadás gyönyörűségben volt része. Különösen a remek Gluck—Brahms Gavotteban.

A következő, hasonló nagy sikerűnek ígérkező koncert november 30-án lesz, a brüsszeli vonósnégyes szereplésével. (K.)

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** Kemény János győngyösi polgármester Debrecenben tartózkodik; szerdán délelőtt látogatásokat tett a városházán.

* **Debreceni gazdák az igazságügyminiszterhez.** A debreceni gazdasági egyesület elnöksége az alábbi táviratot intézte az igazságügyminiszterhez:

Nagyméltóságú

Székely Ferenc

igazságügyminiszternek.

Kérjük a perrendtartási javaslat 31. és 32. szakaszának eredeti szövegben változatlan fenntartását, OMGE. memorandum értelmében, melyhez mindenben esatlakozunk.

Debreceni Gazdasági-Egyesület

Rácz Lajos,

Rickl Antal,

titkar.

elnök.

* **Közgyűlés.** A Debreceni Tornaegetesület football-szakosztálya ma, csütörtök este tartja tisztújító közgyűlését. Beszámolót fog nyújtani a fiatal gárda ez idei igen szép és sikeres eredményeiről, melyet lelkes munka és szorgalom árán értek el. Ugyancsak ezen ülésen alakítja meg új tisztikarát. A közgyűlés a „Kis pipi” vendéglő külön termében (Dégenfeld tér) este 9 órakor kezdődik, a tagokat ez uton hívja meg az elnökség.

* **Számonekérés.** Hajdúvármegye számonekéréséért december 14-ikén délelőtt 9 órára hívta össze a főispán.

* **Véres lakodalom.** Czifra György 47 éves kertész, Penészeleken az uradalmi tanyán szolgált. A napokban lakodalom volt a tanyában, amelyen Czifra György a béresgazdával összeszólalkozott, aki őt többször földhöz is vágta. A szerencsétlen embernek a jobb karja két helyen is eltört s súlyos sérüléseivel tegnap beszállították ápolás végett a debreceni kórházba.

* **Szabad iskola.** Ma, csütörtökön Sztankay Farkas Béla, az áll. fémipari szakiskola igazgatója tart előadást a vas világtörténeti jelentőségéről az Ipartestület dísztermében. Demonstrációk és v. titelt képek kíséretében beszél a vas nyers anyagáról, termeléséről, előfordulásáról, előkészítéséről, finomításáról és végül feldolgozásáról. Kíváncsok, hogy a fontos közművelődésügyi eladason minél számosabban jelenjenek meg.

* **Fel akarták robbantani a puskaporos raktart.** A Pavillonlaktanyához tartozó puskaporos magazin körül tegnap este három gyanús alak ólálkodott. A poszt azonban észrevette őket, mire elfutottak. A menekülők közül egyet sikerült elfogni, aki egy svab munkás, de arról, hogy mit akartak a lóporos raktár körül, megtagadott minden felvilágosítást. Társait, az inspekciós tiszt értesítésére nyomozza a csendőrség.

* **A főkapitány felhívása.** Rostás István rendőrfőkapitány az alábbi felhívást adta ki. Tekintettel a hidegre, illetve sikos idő beálltára, felhívom a város összes ház- és üzlettulajdonosait, hogy a gyalogjárdának rongzálásától megóvása tárgyában kiadott 72/4528—1894. kgy. számú helyhatósági szabályrendelet 4., 5. és 6. §-ainak megfelelőleg házaik, illetve üzlethelyiségeik előtt a gyalogjárdát állandóan tartsák tisztán, azokról a sarat, havat és jeget azonnal takarítsák le, ónos, illetve sikos idő esetén pedig legalább 1 méternyi szélességben homokkal vagy fűrészporral hintsék be. Ezen kötelességüknek annyival is inkább és minden esetben haladéktalanul tegyenek eleget, mert eltekintve attól, hogy a mulasztás következtében esetleg előforduló balesetekért a mulasztó ház, illetve üzlettulajdonos bünyői uton is felelősségre vonható, a mulasztás az említett szabályrendelet 14. §-a értelmében kihágást is követ el, amelyért 1 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésre, fizetése képtelenség esetén pedig 3 órától 5 napig terjedhető elzárással büntethető s azonkívül a mulasztás, a mulasztásttevő költésén hatóságilag fogatosítottatik. Debrecen, 1910. november 23. Rostás István rendőrfőkapitány.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalhoz a következő halálozásokat jelentették be: Nagy Imre ref. 12 napos, Tordai Tivadarné ref. 41 éves, özv. Nagy Balintné ref. 70 éves.

* **Szerencsétlenség munkaközben.** Riskó Ferenc 27 éves asztalosvezető a Killer cégnél volt alkalmazásban. Tegnap a balkezeletjén megsérült. Beszállították a kórházba, ahol sebét bekötötték.

* **Villamos világítást, ivlámpák, motorok berendezését** szakszerűen és izlésesen vállalja Földvári L., Piac-utcai barak. Csillárok, Wolfamiámpák, ivlámpaszemek állandó nagy raktára.

* **Tulhalmozás előtt** rendelje meg mindenki a karácsonyi fénykép szükségletét Burg Izsónál (Kossuth-u. 24.), hol a legfigyelmesebb, legolcsóbb és legszebb fényképek készülnek. Fényképnagyítások a legrégebbi képről is már 10 kor.-tól feljebb.

* **Iskola-táskák, könyvszíjak, tentartók és tolltartók** legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4. sz.

* **Csipe ablakfüggönyök, Bonne femme, Stórok, ágy- és asztalterítők** jutányos árban kaphatók Szabó Lajos fia cégénél.

* **Villamos csengők** berendezését, javítását, évi jó karban tartását szakszerűen és olcsón eszközli Földvári L., Piac-utcai barak.

* **Rendkívüli olcsó árak** tulhalmozott raktár miatt férfi- és női ruhákban Grünfeld Adolf és Társánál, Kistemplom mellett.

* **„Centaur”** Modiano-féle elismert legjobb magyar gyártmányú játékkártyák egyedül Thaisz A. papírnemű áruházában kaphatók.

* **Mellénykülönlegességek** Frank Testvéreknél.

* **Lakodalmakra** és más mulatságokra, estélyekre finom, színes szerviz, fehér porcellán, üvegtermékek és evőeszközök kikölcsonözöttnek Blattner Gyula üzletében, Piac-utca 69. szám (Megyeházal szemben).

* **Fizetéssel** tanuló felvétetik Burg Izsó fényképezésnél, Kossuth-u. 24.

* **Balbizottságok** figyelmébe. Izléses meghívók és táncrendelet ügyében tessék Antalffy József céghez fordulni.

* **Dr. Láng szanatóriumában** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Külön szobák és közös kórtermek. Roentgen-laboratórium, elektromos gyógyeszközök, frandinisatiohoz, darsonvalisatiohoz. Elektromágnes, villamos fényfürdő, villamos 4 rekeszes fürdő, kék s vörös fény, vibrációs masszázs. Legmodernebbül felszerelt műtőterem. Az intézet bárki által, bármikor megtekinthető, tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cím: Dr. Láng szanatórium. Debrecen, Kossuth utca 39. szám

* **Női kiegészítők, bőröndök, uti-kofferek** és utazási kellékekből állandó nagy raktár Mentze Henrik ujdonságok áruházában.

* **Olosó angol könyvek** (aniquarice), több száz kötet, olcsón eladóak Antalffy József könyvkereskedésében.

* **Irógép, varrógép, számozógép** és kerékpárokat utonnan berendezett műhelyemben legtökéletesebben és gyorsan javítok. Földvári L., Piac-u. barak.

* **Dr. Vajda József, debreceni ügyvéd** irodáját Piac-utca és Szent-Anna-utca sarkon épületébe (gyógyszertár-épület) helyezte át. Bejárat Szent-Anna (volt régi Teleki-u.) 1. szám alatt.

* **Atmeneti kabátok** óriási választékban Grünfeld Adolf és Társánál, Kistemplom mellett.

* **Jó mosó barchentek, flanellek, fehér zsinór** és piké barchentek elsőrendű minőségben és jutányosan Kardos Lászlónál, Kossuth-u. 9.

Jánosi Zoltán sajtópere. Esküdtszéki főtárgyalás.

Harmadik nap.

Nagy érdeklődés kísérte a harmadik napon is a Jánosi Zoltán ref. lelkésznek dr. Varga Lajos ügyvéd ellen indított sajtópereének tárgyalását. Egész nap perbeszédekkel telt el. Hoffmann József táblabíró, az esküdtszéki elnök délelőtt fél 10-kor nyitotta meg a tárgyalást.

Legelőször az esküdtekhez intézendő kérdések megválaszolására került a sor. Révi Nándor dr., mint panaszos képviselője két kérdést terjesztett elő, dr. Varga Lajos vádlott is külön is nyújtott be kérdéseket. A bíróság ezután határozathozatalra vonult vissza és úgy döntött, hogy két főkérdés lesz a döntésre vonatkozólag, azonkívül mellékkérdés arra, hogy a vádlott bebizonyította-e állításait? Ha a két főkérdésre igennel felelnek és a harmadik kérdésre is igen a válasz, akkor az ítélet folmenet.

Ezután dr. Révi Nándor mondta el vádbeszédét. Párhuzamot vont a perben allo felek közt. Jánosi Zoltán ötször kintlak meg képviselőséggel és egyszer sem fogadta el. Vargát egyszer jelölték, akkor is Marton Imre ajánlatára és háromszor lépett fel. Jánosi azért nem fogadta el, mert nem akart vigyeckedni Debrecen és Budapest között s ezzel is családját elhanyagolni. A főmagánvádló közölte, kiváló egyébség, akit mindig a tisztesség irányít közéleti szereplésében. A közérdek vette akkor is, mikor a proviziós nyomtatványpanamát leleplezte a közgyűlési teremben. Most is, úgy mint az előző sajtóperekben teljes bizonyítást nyert, hogy Marton Imre és klikkje panamázott. Bebizonyítást nyert a tanuk vallomasaiból, hogy a pártelnöki állást és politikai befolyást proviziós üzletszerzésre akarta használni és a 8 százalékos proviziót is a maga számára kötötte ki, mert a „Debrecen” című lap nyomtatási költségeiért obügöt vállalt és az alul akart ki ujni. Jánosit nemcsak megrágalmazta, hanem családi szentélyét is feldulta, mert azt állította szentes cikkében, hogy a főmagánvádló beszenyezte a barátai családi szentélyét. Elégtételt kér az esküdtektől a két évi megurcoltatás után, mert Jánosi pap és palástja nem engedi, hogy más formában vegye magának elégtételt.

Az előző 1 órakor felbeszakitotta a tárgyalást és azt délután fél 4 órakor nyitotta meg újra, amikor felhívta a vádlottat védobeszédének elmondására.

Azzal kezdte beszédét dr. Varga Lajos, hogy visszaemlékezett azon perekre, melyeket Jánosi Zoltán ellene régebben indított. Három ízben mentette föl már a bíróság és az esküdtszék azon vádak alul, melyeket éppen Jánosi emelt ellene. Most is ártatlannak érzi magát, mert igaz, amit irt és azt a tanuk be is igazolták. Jánosi Zoltán közéleti szerepléséért támadta és nem méltatlanul, mert paphoz nem méltó szereplést folytatott. Hosszasan foglalkozik a nyomtatvány-panamával, ami nem is panama volt, hanem reális üzlet, melynél a biztos hasznót Marton Imre nem magának kötötte ki, hanem a Debrecen hírlap kiadó részvénytársaságnak. Nem akar kibujni a felelősség alul; szemtől-szembe szokott támadni, nem szokása a gyanúsítás, mint Jánosiaknak, aki személy megneve-

zése nélkül kiabált panamát a közgyűlési teremben. A bocsánatkérést felajánlotta, de Jánosi nem fogadta el, mert abban szeretne kéjelegni, hogy őt becsukassa. Mióta Jánosi Sámsonból Debrecenbe jött, azóta megméltelyezte a közéletet, becsempészte oda a sanda gyanút. Jánosi most se maga áll helyt, hanem a vádlói székbe ülteti a rágalmazóját.

— Hazudik! — kiáltott fel dr. Révi oly hangon, hogy mindenkiben megfagyott a vér.

Ki tudja, mi történik, ha az elnök, aki a kritikus pillanatban is megőrizte nyugalomát, érélyesen elejét nem veszi a fékezhetetlen szenvedélyek kitérésének.

Ezután a vádlott bocsánatot kért és mérsékelt hangon folytatta beszédét és azzal végezte, hogy mentsék föl az esküdtek, mert ártatlan.

Az elnök dr. Varga három és fél órási védő beszéde után a tárgyalást negyedóra felfüggesztette.

Ezután dr. Révi Nándor tartotta meg replikáját. Rámutat arra, hogy a vádlott még most is rágalmazott. Becsületszavára jelenti ki, hogy Jánosiról soha egyetlen rossz szót sem mondott. A vádlott most is másra akarja tolni a rágalom súlyát és azzal védekezik, hogy mástól hallotta a rágalmazó állítást. Csak hallotta és nyomban az ujság utján sietett köztudomásra adni. Annál súlyosabb büncselekménye ez a vádlottnak, mert már párbajért és rágalmazásért büntetve volt, de a vádlottnak kenyere már a mások becsületében való gázolás. A ki a családi szentélyt támadja meg, oly bünt követ el, hogy annál csak az orgyilkosság nagyobb. Ne higgyenek — mondta — az esküdt urak nekünk, ügyvédeknek, hanem a bizonyítékoknak és ugy szolgáltsanak igazságot. Jánosi helyesen cselekedett, mikor a provizó-uzsorát leleplezte. Mint pap és mint bizottsági tag helyesen cselekedett, mert a tiz parancsolat mondja: ne lopj! A mindenható Istenre kéri az esküdteteket, adjanak elégtételt Jánosinak.

Hosszasan válaszolt dr. Varga Lajos vádlott; ő nem bujkál, nem olyan, mint a tintahal, mely piszkot bocsajt az üldözője elé, hogy menekülhessen, olyan sem, mint a száguldó gépkocsi, mely gyorsan tova-irradodik és csak a szagát hagyja maga után; ő nem fél se az esküdtetektől, se a szakbíróstól, se Jánosi akrobata alakjától. Párbajvétségért is azért ítéltek el, mert helyt állott. Rágalmazásért pedig azért ítéltek el, mert egyszer azt mondta a bíróságnál az egyik kihallgatott tanúnak, hogy többről is tud, mint amennyit vallott. A felső bíróságok azzal adtak neki igazat, hogy az illető tanu vallomását nem vették figyelembe és a pert megnyerte. Mikor ő a „Debrecen“ főszerkesztői állásától megvált, betette maga után az ajtót; bucsu-szavában mindenkítől bocsánatot kért, akit akaratlanul is megbántott. Ha őt felmentik, akkor ez figyelmeztetés lesz Jánosinak, hogy ne folytassa ily gyűlölködő módon közéleti szereplését; de ha elítélik, az azt jelenti, hogy helyeslik mindazt, amit Jánosi művel; helyes az, hogy a szeretet helyett a gyűlöletet hirdesse. Bizik az esküdtetekben, hogy fölmentik.

Már 9 óra is elmúlt, mikor az elnöki kitanításra került a sor és 10-re járt az idő, mikor az esküdtet visszavonultak és fél óra telt bele, mikor az esküdtet főnöke kihirdette az ítéletet.

Az első kérdésre, hogy bűnös-e a vádlott a Jánosi Zoltán ellen elkövetett rágalmazás vétségében, az esküdtet válasza: *hét-nél több nem*. A második kérdésre, hogy bűnös-e a vádlott a becsületsértés vétségében, az esküdtet válasza, *hét-nél több igen*. A kisegítő kérdésre, hogy a vádlott bebizonyította-e becsületsértő állításait, az esküdtet válasza: *hét-nél több nem*.

Ezután dr. Révi Nándor, a marasztaló verdikt alapján példás és szigorú ítéletet kér, dr. Varga Lajos pedig enyhe ítéletet. A bíróság erre visszavonult és negyedóra

tanácskozás után kihirdette az elnök az ítéletet, mely szerint a vádlottat sajtó utján elkövetett becsületsértés vétségéért *100 K fő és 20 K mellékbüntetésre* ítélte. Az ítélet ellen Varga Lajos semmisségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK

A szerb trónörökös állapota.

Belgrád, november 23. A szerb trónörökös állapota jobbra fordult. Orvosai kijelentették, hogy komoly veszélytől már nincs ok tartani.

A szerbek részvéte.

Szerajevó, november 23. A szerb tartománygyűlés ma részvétét fejezte ki Tolstoj elhunytá felett.

Véres forradalom Mexikóban.

Utcai harcok.

Golyó-zápor.

Mexikóból egyre véresebb hírek érkeznek a forradalmárok és a kormány összeütközéseiről. Nyílt utcai harcok, golyó-zápor, sebesültek, elkergetett helyőrség és megfutamtott, vagy a lázadókhöz pártolt katonai csapatok — ezek az események torlódnak Mexikóban. A kormány nem tudja elfojtani a forradalmat, mely már az egész köztársaságot lángba borította. A forradalom terjedéséről részletes távirati értesüléseink a következők:

Newyork, november 23.

Mint Mexikó városból jelentik, vasárnap az egyik forradalmár lakásán elhatározták, majd nem az összes magasabb hivatalnokok, valamint az „Imperial“ kiadójának legyilkolását. Chihuahuaiban a harc délután tovább folyt. Matamorosból érkezett jelentés szerint tegnap este Cabarge utcáin több embert megöltek. Mintegy hetvenöt lázadó megtámadta a helyőrséget, de a kifejlődött harcban nem állta meg a helyét és kénytelen volt a városba menekülni.

London, november 23.

A Reuter-ügynökség a mexikói zavargásokról Newyorkból a következőket jelenti: Torreóban, ahol modern fegyverekkel felszerelt mintegy ezer forradalmár több órán át valóságos golyózáport szórt a kormány hűveire, igen nagy az áldozatok száma. Sok munkás hír szerint a forradalmárokkal tart. A tiszték nem bizhatnak katonáikban, mert ezek nagyrésze gonosztevőkből áll, akiket börtön helyett a hadseregben helyeztek el. Délben katonacsapat érkezett Parralba, elűzte a forradalmárokat, akik közül nyolcat megölt és megerősítette a stratégiailag fontos pontokat.

Áru- és értéktőzsde.

November 23.

Budapesti gabontőzsde.

5 fillérrel drágább áron elkelt (50 kilogrammonként) 18.000 métermázsza buza.

Rozs ártartó, zab, tengeri változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet irányába szilárd megnyitást után elgyengült mert sok volt az eladó megbízás. A gabonaneműk ára 10—15 fillérrel esőkent.

A forgalom élénk maradt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza április	1141	1124—1126
Buza május	1138	1114—1116
Buza október	1082	1065—1067
Rozs április	803	796—797
Rozs októberre	—	—
Zab okt.	—	—
Zab április	832	824—826
Tengeri máj. 1911	570	565—566

Budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsdán ma barátságos volt a hangulat, mert a külföldről szilárd jegyzés érkezett. A vezető értékek közül a magyar hitelrészvény 2—3 koronával emelkedett. A helyi piacon változatlan áron folyt a vásár és a forgalomba került értékek tartottan zárultak. A készáru-piacon a Fegyver, Atheneum, Budapesti villamossági, Gázizzó, Izzólámpa, Eszak-szén és a Fiumei rizshántoló részvény néhány koronával emelkedett. A járadékpiac üzletelen.

CSARNOK.

A legszebb asszony.

— Regény. —

(Folyt.)

A halászt figyelmessé tette ez a párbeszéd s most, hogy Fehér Géza gunyos mosolylyal ezt a kijelentést tette, a csolnakban közelebb lépett hozzá:

— Hát az ur nem halász?

— Sohasem voltam.

— Hát becsapott engem.

— Persze! — vágott közbe Lábó

László, hogy még jobban felvilágosítsa a a bárka tulajdonosát. Becsapta magát, barátom. Ravasz fondorlattal halásznak öltözött, hogy bizalmat ébresszen maga iránt. Ellenségem, a ki már hónapok óta gyalázatosan áll a boldogságom utjában s mert éppen nem sikerült semmi terve, most valami újabbat talált ki.

— Ugy! No, hát akkor figyelmeztetem az urat, hogy egy mozdulatot se tegyen, a mig partot nem érünk. Figyelni fogom. Nézzen rám. Látja ezeket az izmos öklöket. Ha bármi kísérletet tenné, egyetlen csapással ártalmatlanná tudom tenni. Lásza be, hogy hiábavaló lenne. A parton pedig számolunk!

Fehér Géza moccani sem mert, leült a csolnak orrára, összeráncolta homlokát s mereven nézett a lassan hempolygó hullámokra.

(Folyt. köv.)

Domb-utca 20. számú házam eladó.

Van benne egy 4 szobás utcai modern lakás, egy 3 szobás udvari lakás, hátul bőséges terület nagy keresztépület létesítéséhez. Egészséges **keres udvar** szőlőlugassal, jóvízű kuttal. Az **utcai lakás március, az udvari lakás május 1-re kiadó**. A lakások a nappali órákban megtekinthetők 1904

Dr. Ujlaki Hugó
ügyvéd, Flac-u. 63.

Jegyenye, gömb, vörös

**akácok, tuják, több
szépfajudiszbokrok**

bokor, fa és rózsák kaphatók,
és 250 mm.

takarmányrépa eladó

Szécsényi-ut 6. sz. (Postakert).

Fehértői István

1914 kertészeti telepen.

66% tüzelő anyag
 megtakarítás érhető el a
RAPID
 1809 használatát utján.
 Bizottságilag kipróbálva, több elismerő
 oklevél. Magyar találmány és magyar
 gyártmány. Kapható:
minden kályha kereskedésben.
 Telefon 647. Telefon 647.

Gazdálkodók figyelmébe!
 Marha és lótrágyát
 szalmáért cserébe ad
 a „**Korona**” Kenyérgyár.
 Értekezni Bethlen-u. 23. 1905

A gyászoló családok
 kén elmére szükségét láttuk egy oly
halott szállító kocsit
 beszerzésének, mely városunkban nemcsak mint
 hézagpótló ujtás, de kényelem és takarékoság
 céljából is halaszthatatlanul szükséges volt.
 Új batár kocsinkban, melynek az első
 részén elhelyezett üveges szekrényében egy
 2-3 éves gyermek koporsója elhelyezhető
 2-3 felnőtt egyén puhán párnázott ülést ta-
 lálva, kedves halottját külön költség nélkül a
 sírig kísérheti. 1839
 Ezen fényes kiállítású üveges halott szállí-
 tó kocsinkat meglepő olcsó áron bocsátjuk
 a nagyérdemű közönség rendelkezésére.
 Kiváló tisztelettel
„Bizalom” temetkezési intézet
 Kistemplombazár.

Féreg-irtási vállalat.
 Van szerencsém a t. érdeklődő közönség-
 nek tudomására hozni, hogy nemcsak a
Poloska
 irtással foglalkozom, hanem a legújabban
 megrendelőim kérelmére úgy a
Moly irtást
 mint az ujonnan berendezett perszivó gé-
 pessel a lakás portalanítását is a legszo-
 lidabb árban, pontos időbeni megjelenéssel
 elvállalom. Tisztelettel 1734
Kiss Gyula Csapó-u. 44.

Ha nincsen pénze
 és olcsón akar vásárolni
 forduljon bizalommal:
Hausner Salamonhoz
 Simonffy-u. 44.
 hol óriási mennyiségű téli áruk érkeztek:
 női és férfiruhák, szövetek, felöltők boák,
 muffok, paplanok, szőnyegek, vásznak
 stb. Üzletet nem tartok, hogy ne fizettes-
 sem meg a t. vevőközönsséggel a nagy
 bol bért, így tehát módomban van mesés
 olcsó árban áruimat a t. vevőközönsség
 rendelkezésére bocsátani, készfizetésre
 esetleg havi vagy heti részletre. 1907

Női ruhaszövetek

az őszi- és téli időnyrre, valamint
 flanelok, barohetek fekete és szí-
 nes selymek, bársovyok, gyönyörű
 ruhadíszek.

Francia P. D. jegyű fűzők,
 Arcfátyol, divatszövetek, gyöngy- és bór díszítések,
Menyasszonyi selymek,
 koszorúk és fátyolok
 legolcsóbb szabott árban!

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg raktára.

Debrecen, Rózsa-utca 1.
 Alapított 1842. évben. 1820



Nagy Lajos
 10 év óta fennálló Hirdetés-
 Nagyvállalat tudomásul ad
 ja, hogy a Vilányi János
 ur újföldi tanyája is 1912
elkelt!

NŐI KALAPOK
 a legmagasabb igények-
 nek megfelelő ::
 legszebb és legolcsóbban
Schimmer Mórénál
 Hatvan-u. 11. kaphatók. 1882
 Gyászkalapokból állandó nagyválaszték.

ÉRCZY KÁLMÁN
 gépjavitó ipartelepe
DEBRECEN, Hatvan-u. 53.

Van szerencsém tudomásul adni, hogy Deb-
 recen, Hatvan-utca 53 szám alatt szabadalmazott
 lópatkógyárral egybekötve egy nagyobb szá-
 bású

gépjavitó ipartelepét és
gazdasági gépraktárt
 létesítettem, továbbá sikerült a Pály-féle
nyersolaj motorgyár kizárólagos kép-
 viseletét megnyernem.

Ipartelepem a legmodernebb gépekkel van
 felszerelve, úgy hogy mindennemű gépek, cséplő
 garnitúrák szakszerű kijavítására, malomberende-
 zések átalakítására, kazán szerelések, javítások és
 befalazások szakszerű eszközözlésére, tűzszekrények
 készítésére, mindenféle repedések és törések gyors
 hegesztésére, mezei vasutak felépítésére vállal-
 kozom. S midőn szolgálatomat felajánlom, ígérem
 hogy jó munkát és pontos kiszolgálást nyújtok
 mérsékelt díjazásért. A nagyérdemű közönség szí-
 ves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel
 1810 **Érczy Kálmán.**

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.



Eladó egy tanya

melynek területe 30 kis hold! Kö-
 zel a Haláp állomáshoz,
 ára mindössze 6 ezer forint!
 Akinek ezer forint készpénze van,
 az megveheti e tanyát?

Van pe ig ezen tanya a Kövesdi tag-
 ban, a Halápi vasut állomástól gyalog egy
 óra járásnyira, az ujléti országuton kell
 menni. Tulajdonosa e tanyának Lajter Péter
 és neje, szomszédja Pataki Imre.

Van rajta tanyaépület is, egy szoba,
 konyha, kamara, istálló 12 darab jószágra,
 sertésöl 50-60 darab sertésre, jövizű kut,
 és 4 éves ültetésű, mintegy 800 négyszög-
 ölt termő szőlő. — A tulajdonosok ott
 laknak. 1910

KIADÓK

1911. Május hó 1-étől
 a főtér legforgalmasabb
 helyén 89. szám alatt

többrétegű lakások és boltelhelyiségek.
 Alkalmas irodáknak pénzügyintézetek-
 nek. Ugyanott kiadó fényirodának al-
 kalmas kerthelyiség. Értekezhetni!

Blattner Gyula

tulajdonosnál. 1900

Piacz-utca 69. szám alatt.
 Telefon 468.

Első Debreceni Kenyérgyár

Telefon 793. Szécsényi-u. 49.

Előny árjegyzék:

1 klg. Orosházi hófehér kenyér 16 kr.
 1 " Orosházi fehérkenyér 14 kr.
 1 " Orosházi 1/2 barna buza-
 kenyér 13 kr.
 1 " Orosházi barna buzakenyér 12 kr.
 Orosházi keménymagos rozs olpó,
 kicsi 11 krajcár, nagy 22 krajcár.
 Megrendelésre barna rozs kenyér 9 kr.

Városi raktár: Simonffy-u. Bérház.
 Telefon 32. 1850

Fióktelep: Szentanna-utca 60.
 " Booskay-tér 1.
 " Bethlen-utca 29.

